

Sygnatura akt VIII C 575/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpień 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant Przemysław Staszczuk

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko S. R.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 270,00 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 575/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 listopada 2017 roku powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wystąpił przeciwko pozwanemu S. R. o zapłatę kwoty 1.301,65 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie od dnia 18 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwany w dniu 12 sierpnia 2015 roku dokonał rejestracji na stronie (...) następnie dla pozwanego został wygenerowany profil klienta, po utworzeniu którego pozwanemu przesłana została ramowa umowa pożyczki. Pozwany poprzez dokonanie przelewu na konto spółki (...) w kwocie 0,01 zł potwierdził, że akceptuje warunki ramowej umowy pożyczki. Następnie, w dniu 4 marca 2016 roku pozwany złożył za pośrednictwem formularza zamieszczonego na stronie internetowej wnioski o pożyczkę, która miała na celu refinansowanie spłaty zobowiązań pozwanego względem podmiotów trzecich. Po zaakceptowaniu wniosku, pozwany przelał na rachunek powoda kwotę 0,01 zł, czym potwierdził wolę związania się umową, a następnie na rachunek podmiotu trzeciego wskazanego przez pożyczkobiorcę przelana została kwota 1.481,97 zł, którą pozwany zobowiązał się spłacić do dnia 24 marca 2016 roku. Na poczet zaciągniętego zobowiązania pozwany wpłacił wyłącznie kwotę 200 zł, co czyni pozew w pełni zasadnym.

(pozew 3-4v.)

W dniu 8 lutego 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 12407/17), którym zasądził dochodzoną w sprawie kwotę wraz z kosztami procesu.

(nakaz zapłaty k. 19)

Nakaz ten pozwany zaskarżył sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W sprzeciwie pozwany podniósł, iż powód nie wykazał roszczenia, co do zasady i wysokości, w szczególności nie udowodnił, że pozwany był stroną umowy pożyczki stanowiącej źródło pozwu, a także, że uruchomione zostały środki pieniężne, o których mowa w pozwie. Pozwany podniósł przy tym, że z załączonych dokumentów wynika wyłącznie, iż zaakceptował on warunki umowy pożyczki udzielanej przez firmę (...), nie zaś przez powoda. Dodał, że pomiędzy akceptacją tychże warunków a rzekomym zawarciem umowy upłynął długi okres czasu.

(sprzeciw k. 24-37)

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał stanowisko wyrażone w pozwie. Wskazał, że w dniu 29 października 2017 roku (...) Sp. z o.o. udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 1.200 zł (pożyczka nr (...)). Po przekazaniu środków pieniężnych na rachunek bankowy pozwanego, pozwany dokonał szeregu wpłat na jej refinansowanie, co miało miejsce w dniach: 31.11.2015 roku, 21.12.2015 roku, 20.01.2016 roku, 9.02.2016 roku, 4.03.2016 roku. Dodatkowo, w dniu 17 kwietnia 2016 roku pozwany dokonał częściowej spłaty zobowiązania wpłacając kwotę 200 zł. Jednocześnie powód wyjaśnił, iż spółka (...) występuje wyłącznie jako pośrednik kredytowy i nie jest pożyczkodawcą.

(odpowiedź na sprzeciw k. 39-40)

W toku dalszego postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie. Na rozprawie w dniu 25 lipca 2018 roku pełnomocnik pozwanego zakwestionował nadto rejestrację pozwanego na profilu pożyczkodawcy oraz jako pożyczkobiorcy.

(pismo procesowe pozwanego k. 50, protokół rozprawy k. 58-59)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 marca 2016 roku powód sporządził umowę pożyczki nr (...), (potwierdzenie umowy pożyczki), w treści której wskazał, że udziela pozwanemu S. R. pożyczki w kwocie 1.487,97 zł, której wypłata miała nastąpić w ciągu 7 dni poprzez przelanie środków pieniężnych na konto (...) o nr 73 (...) (...). Jako termin spłaty pożyczki wskazano dzień 24 marca 2016 roku.

Następnie, w dniu 4 kwietnia 2016 roku, powód sporządził ramową umowę pożyczki, w treści której, jako pożyczkobiorcę wskazał pozwanego.

(profil klienta k. 6, ramowa umowa pożyczki k. 7-9v., umowa pożyczki nr (...) k. 11, wydruk z rachunku bankowego k. 12-13)

Na stronie 72 wyciągu z rachunku bankowego o nr 18 (...) (...), prowadzonego przez Bank (...) dla (...), wskazano, iż w dniu 12 sierpnia 2015 roku osoba oznaczona jako S. R. dokonała na ten rachunek przelewu kwoty 0,01 zł wpisując w tytule „akceptuję warunki ramowej umowy pożyczki L..pl”.

(cząstkowy wyciąg z rachunku bankowego k. 10)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne w całości.

Na wstępie czynionych w sprawie rozważań przypomnieć należy, iż w treści pozwu pełnomocnik powoda jednoznacznie wskazał, że dochodzi zapłaty należności wynikających z umowy pożyczki **z dnia 4 marca 2016 roku**

łączącej go z pozwanym, a przenoszącej wartość 1.487,97 zł. W odpowiedzi na sprzeciw powód podniósł z kolei, że z pozwanym została zwarta w dniu 29 października 2017 roku umowa pożyczki nr (...), przenosząca wartość 1.200 zł, w odniesieniu do której pozwany dokonał szeregu wpłat z tytułu jej refinansowania, co do której umowy powód nie wyjaśnił jednak, jaki ma związek z umową przywołaną z pozwie. Jeśli przyjąć, iż intencją powoda była zmiana żądania z opartego na umowie z dnia 4 marca 2016 roku na żądanie oparte o zupełnie inny stosunek zobowiązaniowy, to taką zmianę należało uznać za zmianę podstawy faktycznej pozwu. Zmiana podstawy faktycznej żądania polega bowiem na uzasadnieniu tego samego żądania innymi okolicznościami faktycznymi. O zastąpieniu podanej pierwotnie podstawy faktycznej, nową podstawą w sprawie o świadczenie można mówić wtedy, gdy zmiana okoliczności faktycznych powoduje, że żądanie (choć tak samo sformułowane, np. dotyczące zapłaty takiej samej sumy pieniężnej) nie jest już tym samym, gdyż inne jest materialnoprawne źródło obowiązku, którego realizacji powód dochodzi (por. m.in. postanowienie SN z dnia 9 listopada 2004 roku, V CK 246/04, L.; wyrok SN z dnia 19 listopada 1998 roku, III CKN 32/98, OSNC 1999/5/96). W konsekwencji o żądaniu w kształcie nadanym przez powoda w odpowiedzi na sprzeciw Sąd nie mógł orzekać w toku niniejszego procesu, przedmiotowa sprawa była bowiem rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, co zgodnie z art. 505⁴ § 1 k.p.c. wyklucza zmianę powództwa, co ma taki skutek, że w przypadku próby dokonania przez powoda zmiany powództwa sąd pomija tę czynność procesową i rozpoznaje pierwotne żądanie (por. M. Malinowska (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-505(38), wyd. III, WK 2015). W realiach rozpatrywanej sprawy powyższe oznacza, że Sąd był zobowiązany ocenić, czy żądane przez powoda należności znajdują swoje źródło w powołanej w uzasadnieniu pozwu umowie z dnia 4 marca 2016 roku.

W dalszej kolejności przypomnienia wymaga, iż w myśl art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających

na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw. W niniejszej sprawie to zatem powód powinien wykazać, iż pozwanego łączyła z pierwotnym wierzycielem umowa pożyczki przenosząca określoną wartość, której to powinności nie zdołał sprostać.

W ocenie Sądu powód w ogóle nie udowodnił, iż pozwany był stroną umowy pożyczki z dnia 4 marca 2016 roku, że na jej mocy podmiot trzeci otrzymał określoną kwotę pieniężną, którą pozwany zobowiązał się zwrócić w terminie do dnia 24 marca 2016 roku. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia powód powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r., I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczka została udzielona. W niniejszej sprawie fakt udzielenia pozwanemu pożyczki nie został przez powoda udowodniony. Powód poprzestał wyłącznie na złożeniu umowy pożyczki nr (...) datowanej na dzień 4 marca 2016 roku, umowy ramowej pożyczki z dnia 4 kwietnia 2016 roku oraz częściowego wyciągu z rachunku

bankowego (k. 10). Rzecz jednak w tym, iż z przedłożonych dokumentów nie wynika, że pozwany był klientem powoda, tj. dokonał czynności związanych z utworzeniem konta na portalu pożyczkodawcy i weryfikacją swojej osoby, a następnie złożył wniosek o pożyczkę nr (...), która została mu udzielona. Skoro zgodnie z twierdzeniami powoda, konto internetowe podlegało utworzeniu po dokonaniu weryfikacji, obowiązkiem powoda było wykazanie tego faktu, a więc udowodnienie, iż pozwany dokonał przelewu weryfikacyjnego. Wprawdzie powód złożył cząstkowy wyciąg z rachunku bankowego należącego do pośrednika kredytowego (...), z którego wynika, że osoba oznaczona jako S. R. dokonała w dniu 12 sierpnia 2015 roku przelewu w kwocie 0,01 zł i oświadczyła (w tytule przelewu), że akceptuje warunki umowy pożyczki, to jednocześnie oświadczenie to dotyczyło umowy zawieranej z firmą (...).pl, nie zaś z powodem. Uwadze nie może przy tym ująć, że do akt sprawy nie została załączona umowa ramowa, której dotyczyło omawiane oświadczenie, powód poprzestał bowiem na złożeniu umowy ramowej z dnia 4 kwietnia 2016 roku, która to umowa niewątpliwie nie mogła wiązać pozwanego zarówno w dniu 12 sierpnia 2015 roku, jak i w dniu 4 marca 2016 roku. Oczywiście jest przy tym, że dowodu na założenie przez pozwanego profilu klienta, dokonanie przelewu weryfikacyjnego oraz akceptację warunków umowy ramowej pożyczki, nie może stanowić wydruk z k. 9 zatytułowany „profil klienta”. Wydruk ten nie został podpisany przez osobę go sporządzającą, nie wiadomo co jest jego źródłem, i może być traktowany co najwyżej w kategoriach dokumentu prywatnego. Powód winien również wykazać, że pozwany: (1) złożył wniosek o pożyczkę, z której wywodzi swoje roszczenie, niewątpliwie przecież wniosek taki musiał zostać zarejestrowany na rzekomo utworzonym przez pozwanego koncie, (2) wniósł o refinansowanie innej umowy (zgodnie z potwierdzeniem zawarcia umowy z dnia 4 marca 2016 roku, kwota 1.487,97 zł miała zostać przelana na konto (...)), (3) dokonał kolejnego przelewu weryfikacyjnego na kwotę 0,01 zł wyrażając w ten sposób wolę związania się umową (z uzasadnienia pozwu wynika, że przelew kwoty 1.487,97 zł nastąpił po zaakceptowaniu wniosku o pożyczkę i wykonaniu przez pozwanego przelewu, o którym mowa wyżej). Tymczasem przedstawione przez powoda dokumenty dowodzą li tylko tego, że została sporządzona umowa zawierająca dane pozwanego (nie wiadomo jednak przez kogo podane). W ocenie Sądu nawet gdyby hipotetycznie założyć, że to jednak pozwany zawarł z powodem umowę stanowiącą podstawę żądania pozwu, czego jednak w sprawie nie wykazano i nie przyjęto,

to w sprawie w ogóle nie zostało wykazane, że wskazany przez pozwanego podmiot otrzymał od powoda jakąkolwiek kwotę pieniężną, powód nie załączył bowiem potwierdzenia wykonania przelewu na rachunek bankowy firmy (...). Oczywiście jest przy tym, że samo złożenie umowy pożyczki

wraz z wydrukiem z k. 9 jest niewystarczające do przyjęcia, iż do wypłaty pożyczki faktycznie doszło. Pozwany od samego początku kwestionował, iż był stroną przedmiotowej umowy, w konsekwencji obowiązkiem powoda było wykazanie twierdzenia przeciwnego. W ocenie Sądu, mając na uwadze całość zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz stanowisko pozwanego, złożone przez powoda dokumenty, o których mowa wyżej, mogą być uznane wyłącznie w kategoriach dokumentów prywatnych, których formalna moc dowodowa, jak stanowi art. 245 k.p.c., ogranicza się do domniemania, że powód złożył oświadczenie nimi objęte. Tylko w takim zakresie dokumenty te nie budzą wątpliwości Sądu. Natomiast materialna moc dowodowa tych dokumentów bez poparcia ich odpowiednimi dowodami (potwierdzeniem uiszczenia przez pozwanego opłaty weryfikacyjnej, wnioskiem pozwanego o pożyczkę, czy wreszcie potwierdzeniem jej wypłaty), wobec stanowiska strony przeciwnej, jest nikła. Jednocześnie przypomnienia wymaga, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84). Dowodu na udzielenie pozwanemu pożyczki nie mogą także stanowić wyciągi z rachunku bankowego (...) (k. 41-47v.), operacje nimi objęte dotyczą bowiem w większości okresu sprzed dnia 4 marca 2016 roku, co się zaś tyczy operacji z tego dnia, czy też z dnia 17 kwietnia 2016 roku (data, w której pozwany miał rzekomo spłacić częściowo pożyczkę), wyjaśnić należy, że nie zostało w sprawie wykazane, iż miały one jakikolwiek związek z umową stanowiącą źródło żądania powoda (w tytule przelewów zostało wskazane „przedłużenie pożyczki o 20 dni” oraz „spłata pożyczki nr”, co jest niewystarczające do przyjęcia, iż przelewy te miały związek z umową z dnia 4 marca 2016 roku).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już w pozwie. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania.

Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej.

Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania karnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żyżnowski i inni, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148). Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10.07.2003 r., I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24.03.1999 r., I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389). Na gruncie przedmiotowej sprawy uznać należy, że konieczność wykazania, iż pozwany był stroną umowy z dnia 4 marca 2016 roku, na mocy której podmiotowi trzeciemu wypłacono kwotę 1.487,97 zł, istniała niewątpliwie już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji, skoro twierdzenie to stanowiło podstawę roszczenia dochodzonego niniejszym powództwem.

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwany ma obowiązek zapłaty na jego rzecz kwoty dochodzonej pozwem, co musiało skutkować oddaleniem powództwa w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. regulującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Strona pozwana wygrała proces w całości, a zatem należy się jej od powoda zwrot kosztów procesu na które złożyły się wyłącznie koszty zastępstwa procesowego pozwanego w stawce minimalnej 270 zł (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz.U. 2015, poz. 1800 ze zm.).

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.